



DOI 10.31392/NPU-VOV.2020.2(77).01

У лютому 2020 року в м. Сеул (Південна Корея) відбувся світовий саміт поборників миру, свободи і справедливості. До виступу на Саміті був запрошений ректор НПУ імені М. П. Драгоманова, академік Віктор Андрущенко. В силу непереборних причин він не зміг особисто взяти участь у його роботі, однак представив матеріали до доповіді, які були озвучені на одному з засідань представниками делегації України. Зважаючи на актуальність проблематики, редколегія часопису розміщує їх у короткому викладі. Запрошуємо до обговорення.

Вельмишановні пані та панове!

Насамперед, дозвольте мені подякувати керівництву Всесвітньої федерації миру, господарям та організаторам цього представницького форуму, за можливість узяти участь у його роботі та долучитись до складного, багатовимірного процесу формування культури миру в сучасному нестабільному світі.

Як філософ і педагог, як ректор університету і Президент Асоціації ректорів педагогічних університетів Європи маю честь презентувати новітній проект формування та реалізації гуманістичного, миротворчого потенціалу освіти в лоні європейської цивілізації.

Цей проект підготовлений нами разом з ректорами провідних педагогічних університетів Європи, зокрема, Німеччини, Литви, Молдови, Білорусі, Італії, Польщі, Грузії, України.

Проаналізувавши сучасну соціально-політичну ситуацію, ми дійшли висновку, що **мир у сучасному світі є тією основною цінністю**, для збереження, утвердження і розвитку якої мають бути мобілізовані всі на-

явні ресурси цивілізації. Ми усвідомили також і те, що найбільш дієвою у формуванні культури миру, інших європейських цінностей може бути **просвітницька діяльність учителя**, який перший і систематичним чином формує аксіологічну платформу людини, що супроводжує її протягом життя.

Означений Проект, прийнятий Асоціацією ректорів педагогічних університетів Європи в університеті Гете (Німеччина, Франкфурт на Майні, 2013 р.), отримав назву **Педагогічної конституції Європи**.

Його суть і мета – **об'єднання зусиль університетів у справі підготовки нового вчителя для об'єднаної Європи XXI століття**.

Не секрет, у деяких країнах світу все ще існує настанова, яка підпорядковує освіту **пропаганді агресії та нетерпимості** до іншої позиції, розпалює протистояння, що нерідко доходять до збройного конфлікту.

Між тим, майбутнє цивілізації формується не через ворожнечу і протистояння, а на основі філософії миру, поваги між народами, взаємно вигідної співпраці в єди-

ному життєвому просторі. Саме цю настанову вчитель має впровадити в духовний світ майбутніх поколінь. Причому, не в одній країні, а в більшості країн європейського простору одночасно. Мова йде про нову **історичну місію вчителя**, підготовка якого до її ефективної реалізації стає одним з найголовніших завдань сучасності.

Учитель має стати головним провідником, поборником і вихователем цінностей миру і демократії, прав людини і толерантності, екологічної та інформаційної безпеки, співробітництва та солідарності як на теренах Європи, так і в більш широкому вимірі.

Він має передати означені цінності новим поколінням, які йдуть на зміну старшим і повновладно заявляють свою справедливу претензію на самостійність, творчість і свободу. Це змінює роль учителя в системі підготовки людини до життя. Центральним завданням його багатогранної діяльності тепер має стати не тільки надання учню відповідних знань чи формування необхідних компетенцій, а, насамперед, виховання системи цінностей зрощення гуманістичного потенціалу особистості, в центрі якого знаходяться миролюбство, демократія і права людини, екологічна і інформаційна безпека, толерантність і соціальна справедливість, відповідальність і свобода.

Нам разом жити в європейському просторі й ми прекрасно розуміємо, що його гармонія (як писав Великий Кант, гармо-

нія «вічного миру») досягається тільки порозумінням, повагою і співпрацею. Ця гармонія формується, насамперед, закладами освіти, духовністю і мораллю, що притаманні більшості, а з часом і всім країнам Європи.

Останнє визначає сутність **Педагогічної конституції Європи**. Усім змістом своїх положень цей документ обумовлює людиноцентричний, гуманістичний характер розвитку освіти, духовної сфери загалом, презентує наше розуміння, наше бачення, наші уявлення про перспективи їх розвитку в руслі набуття характеристик, що відповідають вимогам інформаційного, глобалізованого суспільства, рис, скажімо так, «нового гуманізму».

Наважусь припустити, що це завдання є актуальним не тільки для Європи. Тому цілком можливим може бути інтерес до запропонованого нами Проекту в будь-якій національній традиції. Адже домінуюча в Конституції гуманістична складова багато в чому перегукується з ідеями відомого корейського діяча **Сон Мьон Муна**, що присвятив своє життя боротьбі за мир у всьому світі.

Дякую за увагу!

**Віктор Андрущенко,
Президент Асоціації ректорів
педагогічних університетів Європи,
ректор Національного педагогічного
університету імені М. П. Драгоманова,
професор**